

AMERIKA

Naročnina

\$2.00

na leto.

SLOVENSKO ZDRAVSTVO

Slovenski Amerika

SLOVENSKA AMERIKA

ST. 95. NO. 95.

VOL. III.

CLEVELAND, OHIO, V TOREK 29. NOVEMBRA 1910.

Dopis.

prav želeli, da bi hladili svojo kri nekaj let po zaporih.

Dohod glavnih uradnikov društva sv. Barbare, ki hočejo ostati pri postaji št. 6, ki vzamejo na znanje, da imajo sejo v nedeljo 4. decembra določite ob desetih v navadnih društvenih prostorih. Vsi oni člani pa, ki prisijojo k novi zvezzi in ki so se odločili od postaje št. 6 pa imajo sejo isti dan in sicer ob dveh popoldne. To si naj vsak zapomni.

SPORAZUM

— V nedeljo opoldne, kakor smo zadnjic omenili v listu, so prisli glavni predsednik in glavni tajnik društva sv. Barbare iz Forest City, Pa, da se prepričata, kako mnenje vlada med društvenimi člani postaje št. 6, ki se ne strinjajo z glavnim odborom glede novih pravil.

Oh dveh popoldne se je zbra, to skoro sto članov društva sv. Barbare v društveni dvorani. Seja se je vrila tako mirno in v sporazumu, glavna uradnika sta shla sama, da večina članov nikakor neče še dalje pripadati k glavnim postajam, pa hoče sama za sebe ustaviti bratsko podporno zvezo, Mr. Ivan Telban in Mr. Grčman sta govorila in se potrudila, že bi bilo tako mogoče člane pregorititi, toda slednji so bili neomajani v svojih sklepih. Konečno je prislo toliko do sporazuma da se je sklenilo, kdor hoče ostati pri postaji št. 6 lahko ostane, kdor pa ne, pa se ga seveda ne more siliti.

Tako mislimo, da bo postaja št. 6 že zanaprej obstala, kdor zdaj, seveda se odloči večina članov od nje.

Posebno je bilo naglašano, da odstoniči člani dobijo vso tisto zavarovalnilno in podporo, kakor či bi bili se pri glavnem postaju. Za to se je pa zavezalo več mož, ki garantirajo s svojim imetjem, da bo vse posteno in po pravici plačano. Objednem so pa odstopili člani v celini plačati tolik asešment, če se slučajno pripieti kaka več in nesreča, kolikor bi zadostovalo, da se pokrije smrtnina. To je lepo in upamo, da na temelju bratskega sporazuma se bo v prihodnosti dobro delovalo. Zato se ni treba nikomur dati, da bi bilo kaj napačnega pri tem. Kdor hoče, ostane pri glavnem postaju, kdor neče, je pa ravno tako sigurno zavarovan. O nadaljnji koračih "Slovenske Dohrodeline Zveze", ki se ustanovi, ozirana se je že, pa poročamo takoj, ko nam uradniki naznajo.

Zoznaja sta si Mr. Grčman in Telban ogledala, še našo tiskarno, nakar sta prenočila v Clevelandu. Upamo, da se zdravljiva v čvrsta vrneta domov.

— Več omnim, ki neprestano sprašujejo, kdaj dospejo Mohorske knjige, moramo naznani, da jih se nismo dobili, torej jih tudi razdati ne moremo. Kot smo se prepričali, smo lansketo dobili knjige, še decembra. Zakaj pridejo ravno k nam tako pozno, ne ve mo. Mi smo pisali na glavni urad Austro-ameriške proge da razjasni, kje so knjige, nadalje smo se obrnili tudi na colninski urad v New York, da posrejemo knjige takoj naprej, ko jih dobimo. Storili smo torej vse, kar je mogoče, da knjige čim prej dobimo; upamo torej tudi, da bodo naročniki knjig imeli tako potrpljenja, da jih dobimo, kar pravocasno naznamo.

— V soboto večer je bil zoper večer petelinjih junakov, ki se razumejo na handžanje. V nekem salonom na St. Clair ave. je prislo do pretepa, noži so vigali po neki osebi, kot bi bili sluga prah istepal iz pretepa. Vsem tem junakom je bilo povzeto, da so bili vredni.

— Ali ste že ponovili naročitev na list? Samo dve dolgi

Zanimive stevilke.

Ukradeni purani.

Iz delavskih krogov. Meksikanska vstaja

Prodaja pijače in cigar je prisela velike dohodek blagajni Zjedinjenih držav.

NA MILIJONE.

Washington, 29. nov. Zanimive stevilke kaže uradno poročilo, koliko pijače se je prodalo v uradnem letu, ki se je nehalo 30. junija 1910. Le polegje, koliko spijejo ljudje.

Prodalo se je 160 milijonov distiliranega spirita, za 30 milijonov več kot lanskega leta. Skoraj, šestdeset milijonov galonov piva, za 7 milijonov več kot lanskem letu.

In cigare. Po Zjedinjenih državah se je prodalo v enem letu 6.600.000.000 cigar, z besedami šest bilijonov in šesto milijonov cigar, za 160 milijonov več kot letu prej.

Nadalje šest bilijonov 840 milijonov cigaret, za en bilijon več kot letu prej. Prodalo se je dvesto milijonov futov oleomargarina.

Nadalje pravi poročilo, da se je največ "viske" popilo v obeh krajih, kjer vlada prohibicija, torej zoper markanten dokaz, da kjer vlada temperencleri, se več popije kot v krajih, kjer so dovoljene goštine.

Temperenčni junaki vedno upijo v kričjo, da hočejo med ljudstvom popolno združnost, toda uradne stevilke govore, da so temperencleri najhujši sovražniki človeštva, ker v krajih, kjer so dovoljene goštine se popije mnogo več piv in vina, dočim žganje zaostaja, v krajih, kjer vlada takozvana "prohibicija" pa se ljudje vržejo na žganje, kateri laguje dobitjo kot drugo pijače.

Za sedaj vam ne bom več pisal, mogoče kaj pozneje, izključeno ni.

Vas pozdravljam g. urednik, kakor tudi vse druge rojake v Clevelandu in po drugih krajih, želeč vam vsem skupaj vsele božične praznike.

Sicer je še nekaj zgodaj to voščilo do imenitnega časa,

vendar ker je Božič se ga mora človek že naprej spominjati.

Upam, da nas boste zoper razveselili s kako-lepo izdajo v onem času da bo dovolj berila.

M. R. Sedlar.

Protiv sufragetam.

Iz Londona se poroča, da so bile sufragete obsojene vsaka v dvomesečno čelo, ker so napadile ministerskega predsednika in ena izmed njih ga je celo oklopljala. Sodnik, ki je sodil, je izjavil, da so bile dosedaj sufragete sojone s preveliko prizanesljivostjo.

Nova revolucija.

Sio Janerjo, 27. nov. Upor brazilijskih mornarjev je srečno končan. Mornarji so umorili nekaj častnikov, nakar so topove obrnili proti mestu. Zatevajo se po poboljšanje plače, znižanje delavnega časa in odpravo telesne kazni. Vlada jim je vse dovolila, nakar je nastal mir. Kakor bo ta upor uplijival na disciplino mornarice, je uganjka.

Record.

Te dan je bil pred sodiščem v Petrogradu obsojen neki Došovskij, ki je glede odsodb dosegel record. Kakor se poroča, je bil ta mož obsojen v zadnjih 11 letih 318 krat. Dvakrat se je že zagovarjal zaradi hudočestva, ki se kaznjuje smrto, vendar je vselej srečno odnešel pete.

Sarmotor.

Iz Beuthena se poroča, da je bil neki morilec na smrt obsejen radi umora 16 letne dekle. Po razglaseni sodbi so odpeljali morilec v njegovo celico. Pet minut pozneje so dobiti morilec mrtev, obesil se je za hlačni pak.

Poroča se o rudniških razstrebljih iz vseh rudarskih krajev Zjedinjenih držav.

STOTINE MRTVIH.

Zadnje dneve se je pripetilo toliko rudniških razstreblj v premogokopih, da je bilo skoraj zadnje čete upornega generala Madera, katerih stejejo še kakih 400. Bitka se je vila pri Fresno. Trideset upornikov je bilo ubitih in mnogo ranjenih, dočim vladine čete nimajo mnogo zgube. S trdnatno gotovino se pa širi.

vest, da je v gorah na tisoč upornikov, do katerih vladni vojaki ne morejo. Sicer se govori, da je ustaja zadusena, vendar bi tem poročilom skoraj ne bi vrljeli, dokler vladna nima na strani ljudstva. Ker je pa predsednik meksikanske republike kot največji tiran, kar je bilo še kdaj predsednikov, je tudi ljudstvo z njim jako nezadovoljno.

Iz raznih mest, ki so jih uporniki prej vzelci, se poroča, da so povzeti zoper razstreble nezavojne čete in so uporniki pregnani. Ker se pa zveznim tamnikerji ni posrečilo dobiti v roke upornike, so slednji bivali v gore, kjer zanj nadležno je v manjših oddelkih vladine vojake. Neki bogat farmer iz Oaxace je ponudil vladu, da na svoje stroške nabere 5000 ljudij, ki jih postavi v službo, da zatrete revolucijo. Na meji Meksika in Zjedinjenih držav je vse mirno. Obe državi jasno skrbno pazite, da ne pride več orovje upornikom v roke. Govori se tudi, da je dobil Diaz velike denarne svote od ameriškega kapitala, da tako labio dobro plačuje svoje vojake, ki ga držijo na njegovem tiranskem stolu. Ameriški kapitalisti, ki imajo svoj denar uložen v meksikanski državi, se namreč boje, da će zavladati uporniki, da so njih zlati časi potem minili. Cudimo se torej ne, da vojaki zvesto drži Diaz, ker jih slednji s pomočjo kapitala dobro podkupi.

Iz Pensylvanije se poroča, da je štrajk še vedno v starem teku: nobene pričakni ni, da bi se v bližnji dočnosti strajk končal. Ljudje stope zvesto za svoje krivice.

V Chicagi je prišlo do več krvavil spopadov med štrajkarji in policijo.

Hude sanje.

30letni železniški uradnik je sanjal, da je prišel brzovlak na postajo, nakar je hitro skočil iz postelje. Pri tem pa dobil na glavno polno zdržnost, vendar je trajalo dobro uro, preden je poginil. Slon je bil težak nekaj nad 800 funtov in skoraj qevljev visok. Strup so zmesali med slonovo jed, in deset minut pozneje, ko je zavil strup, se je začel tresti po celim telesu in je padel na tla. Posrečilo se mu je pa, da se je štirikrat dvignil, dasi je bil priklenjen za vse štiri noge. Predno so ga usmrtili, so ga peljali na prosto, kjer je ponovil vse svoje umetnosti.

Groček štrajk pri "Austro-Amerikani" Iz Trsta poročajo: Včeraj dopoldne bi moral "Austro-Amerikana" odgovoriti na zahtevne zveze kapitanov trgovinske mornarice, da priznava zvezo kot zastopstvo svojih kapitanov. Ce bi bil odgovor negativ, tedaj bi zateli danes kapitan "Austro-Amerikane" štrajkati. V trgovskih krogih so zaradi tega konfliktelo razburjeni in si ne morejo razlagati, zakaj "Austro-Amerikana" ne ugodil žejli oficirjev, ko je družba že podobne organizacije ostalih nastavljencev priznala. V trgovskih krogih smatrajo intervencijo oblastev za potrebno, da se s tem obvaruje trgovina velike škede.

Milionska sleparja s poštnimi znakami. Policija v Peterburgu je zamenila za priljubljen dva milijona krov z porabljenimi ruskih znak, ki jih je nakupil nek kupec, da jih spravi v Varšavo. Tam obstoji že nekaj časa družba, ki odstranjuje z rabljenimi znakom odtis stampile ter jih kot novce spravlja v promet. Zapri so vso dotično družbo.

Trgovcem se priporoča, da v izdelavo vseh tiskovin, kakor malih plakatov, okrošnic ali cirkularjev, računov, trgovskih papirjev, kuvert itd. 300 trgovskih pisalnih papirjev in 300 kuvert z vašim imenom in naslovom vam naredimo za \$2.50.

Ali je to znamenje napredka? Avstro-ogrška vojska steje v času miru 308.666 mož in 28.742 častnikov, torej prihaja na vsakih 14 mož en častnik. Na enega učitelja prihaja v naših delželah povprečno 60 otrok, v mnogih krajih je tudi po 100 otrok. Pa naj večje kdo, da Avstrija ni napredna država!

'Clevelandka Amerika'

6119 ST. CLAIR AVE.

CLEVELAND, OHIO.

CLEVELANDSKA "AMERIKA"

— Izjava v torek in petek.
— Naloga: Slov. tiskovna družba Amerika.

Naročnina:
ZA AMERIKO: \$1.00
ZA EVROPO: \$1.50
ZA CLEVELAND PO pošti: \$0.50
Postanske številke po 3 centa.

Dopisi brez podpisa in osobnosti se ne sprejemajo in ne vnosijo.

Vsa pisma, dopisi in denari naj se pošljajo na:
Tiskovna družba "AMERIKA"
619 St. Clair ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

"Clevelandka AMERIKA"
Issued Tuesdays and Fridays
— Published by —
The AMERIKA Publ. Co.
(a corporation.)
619 St. Clair ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

Read by 15,000 Slovenians
(Krainers) in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request.
Tel. Cuy. Princeton 1277 R.

Entered as second - class
matter January 5, 1909, at the
post office at Cleveland, Ohio
under the Act of Mar. 3, 1879.

No 95 Tue. Nov. 29'10 Vol III

88

Ameriško Šolstvo.

Ko so zjednjene države postavile soliden temelj svoemu narodnemu, državnemu in gospodarskemu razvitu, so posvetile največjo pažnjo ljudskim javnim šolam, kjer se mladi naravnajajo rojenih in priseljenski Amerikancev izobrazujejo. Skupno v enem jeziku, tako je tekom zadnjih 50 let nastala potom javne šole v Ameriki posebna narodnost, za katero entognografija poprej že si vedela, nameč amerikanska narodnost.

Leta 1901 je bilo otrok v javnih šolah upisanih 20 odstotkov vseh prebivalcev Zjednjenevih držav ali 71 odstotkov vseh, ki so bili zreli za javno šolo. Istege leta je bilo v Zjednjenevih državah 20 odstotkov priseljenih Slovencev bilo 15.000 analfabetov, takih, ki ne znajo brati ne pisati; pri tem štejemo tudi črnce in naseljence. Kot žalostno dejstvo za naše slovenske emigrante moramo javiti, da leta 1908 po uradnem izvestju iz Washingtona je izmed 15.000 priseljenih Slovencev bilo 1768 analfabetov, takih, ki ne znajo brati ne pisati. Še slabše je med Hrvati, od katerih je bilo 5670 analfabetov med 25.000 ljudmi. Tú je torej izvir vsega našega zla in nazadovanja ter oni duševni nesposobnosti za pridobitev višjih mlinj, kar tudi izvir populnega pomanjkanja organizatoričnega duha za kolonizacijo našega naroda v tujini.

Poleg javnih ljudskih šol z osmimi razredi, obstoje v Ameriki se takozvane sekundarne javne četverorazrednice, ki dočinjujejo elementarno izobrazbo. V vseh državah je strogo zapovedano, da mora otrok pobojati javno ljudsko šolo, ker je že mnogokrat dokazalo, da će otroci začno prezgodnjim delom po tovarnah, da se dve tretjine kriminalnih otrok rekrutira iz pobojcev po ulicah, mesto, da bi hodili v šolo. Kaditega imamo tudi v Zjednjenevih veliko vojsko šolskih otrok, 19 milijonov po številki redno vsak dan hodi v šole. Ta silna masa mladih postane poznej narod, ki bere časopise in knjige. Iz tega prihaja tudi velikanski razvitek časopisov in knjig v Zjednjenevih držav, katerih vsak lahko čita, ker so tako poceni. Tako se začne graditi pri temelju in ne pri strehi. V starem

kraju ni naroda, ki bi tako marljivo bral kot ameriški, vzrok je draginja knjig in časopisov. V Ameriki dobiš velik dnevnik po 30 do 50 stranji za en cent eno številko, dočim velja v stari domovini ena številka dnevnika po 10 dinarjev. Ta cena je precejšen užor, zakaj ljudje ne berejo toliko v stari domovini kot v Ameriki.

Ko je mladi državljan prislišen osem let hoditi v šolo, in ko se ta doba neha, zna brati, pisati in dobro računati. In po znej, ko se je še bolj izuril v vsem, po čitanju knjig in časopisov, začne amerikanec se naprej studirati, kar ne moremo opaziti v stari domovini. Razven pesmarice, molitvenika ali pa kakega ilustrovane časopisa, široka masa naroda v stari domovini težko kaj drugega bere.

Pa še nekaj drugzega je pri ameriškem šolstvu, kar pogrešamo v stari domovini, Tu imamo večerne šole. Vstop je vsakemu prost, uči se lahko vsakega predmeta, ne da bi moral za to kaj plačati. Te večerne šole so v prvi vrsti namenjene naseljencem, v katerih se kmalu spremenijo iz okorelega, trdega moža v dobrega državljanja, ki postane koristen človeški družbi. Poglejmo še znamenitost ameriškega šolstva.

Od 100 otrok jih pohaja 95 v javno ljudsko šolo, od 100 jih pohaja 20 elementarno šolo, in pri tej šoli se pa ameriška izobrazba neha. Po uradnih številkah namreč posnemamo, da pride na 100 ljudi samo eden, ki pohaja kolegije ali vse-tečilišča.

Leta 1902 je bilo 430.000 ljudskih učiteljev in učiteljic v Ameriki; in sicer je bilo 300.000 učiteljev in 130.000 učiteljic. Za javne šole se je istega leta izdal 235 milijonov dolarjev, ali pa skoro tri dolarjev na vsoko osebo. Zjednjenevih državah... In to samo javne šole, za katere prispevajo zvezina, država, pokrajinska in mestna vlada. Poleg teh šol je pa še tisoče šol raznih verskih izpovedan, ki tudi žrtvujejo velikanske svote za ponk. Ako torej upoštevamo to dejstvo, lahko rečemo, da bodo Zjednjene države glede šolstva nadkritile najnaprednejšo Evropo, če jo že niso posekale. V stari domovini namreč smatrajo državni veljaki naroden vzgoj mladine kot politični zločin, dijaki se ne vzgajajo toliko v značaju in duševni sposobnosti, kot v klečepaztu, formalizmu v "dobrem avstrijskem duhu."

Glejmo, kaj govorijo o šolstvu ameriški pedagog svetovne slave, W. T. Harris, predsednik Northwestern University v Chicago: Izobrazba v Zjednjenevih državah se smatra kot nekaj organičnega, kar da spada izobrazba k politični in socijalni potrebi. Rekel bi, da vladajoči narodi morajo imeti vselej najboljšo izobrazbo in dosledno iz tega sledi, da mora biti vse narod izobražen, da je v stanu samega sebe vladati. Šolska vzgoja ustvarja samo-spoštovanje, ker otrok postane samo ob sebi merilo za druge. otrok se nauči, spopolni vsako tiskano stvar s svojim lastnim imenjem. otrok se nauči kritizirati to, kar je čital. V kratkih besedah: otrok v šoli se nauči, da razširi svoje omreženo imenje z izkušnjami drugih. Samo-spoštovanje je temelj kreposti.

Druga faza moderne šole, katera ji podaje slike dobro tekočega stroja, je discipliniran način samo-vladanja in organizovanja. Tu je potreba discipline. Vladati mora red in točnost, pri dohodu in odhodu. Na prvi pogled bi ta disciplina izgledala kakor gubitek energije: toda če se pride z maličimi napred, se jasno pokaže, koliko je disciplina vredna v šoli. In poleg discipline, ki je druga glavna stvar v šoli, mora otrok spoznavati svoj narod. Morati biti natančno poučen o prošlosti, sedajnosti in kako bo v bodoči. Treba je otroku vcepiti srce spoštovanje, do samega sebe, iz jednostavnega vzroka, ker če bo otrok sebe spoštaval bo spoštoval tudi narod, kateremu pripada. Tako je postal otrok značil.

Pri draguljarih so ležale dražestne zapestnice, prstančki, blesteči uhani: toda kaj bi s tem? To ni za inteligentno žen-

jen, se bo zavedal, kako izvrstnegi naroda dečje je, se bo značilno spoštovati in delat bo celo svoje življenje, da ohrani narod na dobrni, značajni, krepastni poti. Seveda vsak po svojih močeh.

Ko drugače je vse v stari domovini. Mlada generacija, komaj zapusti šolo, in se može pozneje nahaja v tujini, poznaj bolj socialne razmere pri Eskimovcih kot svoje lastne. O politični edinstvi slovenskega naroda, o književnosti, o jeziku in lastnem narodnemu imenu ali narodnosti zavesti ve toliko kot o ljudeh, ki so živeli pred vesolnim potopom. V šolah "drage in ljube". Avstrije se otroci natančno nre, koliko je bil n. pr. Rudolf Habsburški star, ko je ustrelil prvega jelena, kakšna je bila barva njegovih las, kako je njih cesar dober, kako "dobra" mati je njih Avstrija. Da bi se pa otrokov povedalo, da so Slovenci, da ima njih rod slavno preteklost, da se mora zavesti tega, to je v Avstriji smrtni greh! Zaklčili v svojem jeziku: "Živijo", pa si zaprt!

Končajmo s slavnimi izrekom Viktorja Čapitana: Iz lastne izkušnje vem, da se otroci, ki zapustijo ljudsko šolo, vračajo k analfabetu. In potem tožimo, da naš narod ne bere, da je naš narod neveden!

Predečer je njenega godu. Kaj ji bo dal? Lani o tem času je že imel nov dežnik in ročno torbico pripravljeno. Rož je ji prinesel k zajtrku. On je vedno praktičen. Dežnik je rabil, torbico tudi. Rdeča je bila, barvo je puščala; pa to je bilo le ne teden. Potem je torbica malo obledela. Dobra je bila, čedna še tudi. Dežnik je pa še letos dober. Malo zelen je postal, pa sel je še čisto. Kljuka se mu je zlomila, pa jo je dala popraviti, pa je spet z rabo. Toda letos, kaj bo letos!

Okrog njega je bila že tema. Zaprite stacune so mrko strmele v noč.

Glej, misli si Mojko, tisti kožuh bi ji bil lahko kupil. Kaj sem se obotavljaj? Kako bi ga bilavesela. Ali pa tisto pompadurico! Vriskala bi od veselja. Otresti bi se je ne mogel. Lahko bi ji bil enkrat izjemoma kupil eno zlato zapestnicu, saj so kratki rokavi v modi. Lepo bi se ji podalo na okroglo ročico. Zato ne bi bila nič bolj neuma.

Med takim modrovanjem je prišel do trga. Zamazan čožot je na oglu glasno ponujal prav po ceni melone. To je Mojko zadržalo od zlatih radodarnih sanjarj.

Joimene, rešen sem! Melone imam rado! Edini sad, ki je vreden, da se ga uživa. Stopil je k prodajalcu in zbarantal za tri melone.

Ves premočen od dežja, in obložen z diščimi melonami, je prisopihal domov.

"Glej, draga! Težko sem jih dobil. Pa drago so bile, ker jih je malo. Veš, jih ne smejo prodajati radi kolere. Pa sem jih skrivaj iz taknil zate, — veš, — za tvoj god!"

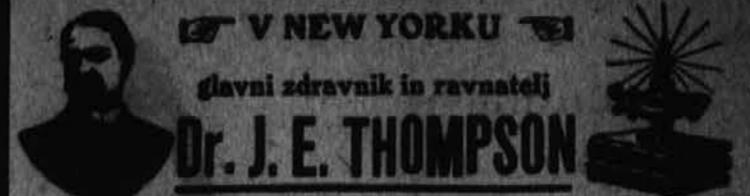
Iz stare domovine.

KRANJSKO.

Fantovski pretep. Janez Grilc, posestnika sin na Blejski Dobravi, je bil na Mali Smaren zvečer v vaški gostilni pri Reichmanu. Ker je bilo navzočih več drugih fantov, med njimi tudi nekaj Kroparjev, ki so bili zaposleni v Vintgarju, se je vnel kmalu prepričal, da je končal s pretepotom. Pred gostilno in na cesti so trčile nasprotnne stranke skupaj. Grilc oborožen s kolom, je bil mahan po Kroparjih in poškodoval Janeza Hrovata, Andreja Eržena in Hiacinta Pibroca. Poškodbe pa, ki so jih ti trije zadobili, k sreči niso bile težke. Ker je pa začel med večje število nasprotnikov, je moral bežati. Končno so ga pa ujeti in tudi njega preteplili. Grilc je na glasu, da se rad tepe, vsaj je bil radi tega že petkrat kaznovan. Zato mu je pa tudi sodišče naložilo zaradi prestopka zoper telesno varnost 4 tedne zapora.

Zavist zaradi dekleta. Posestnika sin, France Šušteršič iz Vinterjevega, je kaj pisano sledil, sante Jožefu Kepu, ki je kar dva dekleta v tisto gostilno na Javorniku seboj pripeljal, kjer je on samotaril. Poldne je Kepa zapustil gostilno in spremil dekleta domov. Takoj za petami mu je pa sledil tudi France Šušteršič, ki je oborožen z nožem Kepa brez povoda napadel ter ga na glavi sicer lahko, a na levi roki težko ranil. Prerezal mu je na dlanu kito srednico. Obdolženec se zagovarja s silobra-

Slovensko Zdravišče

Dr. THOMPSON je na zboru od več stotin zdravnikov dokazal, da lahko bolnika ozdravi, brez da ga osebno pregleda; njemu zadostuje natančni opis bolezni v pismu, aka pram je bolnik od njega še tako odaljen. Njegova izkušenost v zdravljenju vam garantira, da Vas zamore ozdraviti in ako bolehati naj si bode na kateri koli akutni, kronični, zunajni ali notranji bolezni, kakor tudi kateri koli moški, ali ženski spolni tajni bolezni.

Plačite plito v materialnem izkušču ter bi ustrezljivo odnosite na sledeni naslov:

"SLOVENSKO ZDRAVIŠČE"

Dr. J. E. THOMPSON
342 West 27th St.
New York, N. Y.
Uradne ure so: Od 8 do 4 ure popolno. V nedeljo od 11 do 2 ure popolno.

E. A. SCHELLENTRAGER,
LEKARNAR.

336 St. Clair Ave. N. E. Govorimo slovensko.
Preženite kamelj

z Schellentragerjevimi prsnimi balzamom. Hitro ozdravi kašelj, prehlad ali pa denar vrnemo. 25 in 50 steklenica

Najnovejše

CIGARE

se imenujejo

"Slovenski Sokol"

Te cigare so štirih vrst in kakovosti, katere vse imajo to lastnost, da so boljše kot vsake druge cigare. Vsi slovenski gostilničarji po Ameriki, zlasti pa v Clevelandu bi morali imeti te smoditke. Izdelujejo in prodajajo se na korist podpornega društva "Sokol".

Edini prodajalec za te cigare je

Jos. H. Miller,

917 Woodland Ave.
Cleveland, O.

Pošiljajo se tudi izven mesta. Pišite na prodajalca za cene. Nadalje prijeročam Slovencem največjo in najboljšo zalogu žganja na drobno in debelo. Moja večletna delavnost med Slovenci je znana in vasi vedo, da prodajam le dobro blago po dobrih cenah. Naročila za žganje se sprejemajo tudi iz drugih mest.

Pišite po cene.

Za Božič

in Novo leto pošiljajo Slovenci kaj radi darilo svojcem v staro domovino in iz Zjednjenevih držav z golj gotov denar; to pa najbolje, najceneje in najhitrije preskrbi

FRANK SAKSER CO.,

32 Cortlandt Street,
New-York, N. Y.
Cleveland, O.

Satan in Iškarijot.

Spisal Karol May, za "Ameriko" priredil L. J. P.

TRETJA KNJIGA.

(Nadaljevanje.)

Obmeno se in dirjamo nazaj. Ko smo zopet v dolini, počakamo tam, kjer se zlina soteskina pot v dolino. Postavimo se vsak v en kot. Winnetou prepustimo malogo; v petih minutah že čujemo pritajen声. In ko hitimo bližje, vidi mo se Winnetou kleci na glavnem prstil. Hrto ga presečemo, mu poberemo vse, kar je nam vzel, nakar ga zvezane ga pustimo. V bližini je stal se nekaj konj. V njeni si zberemo tri najboljše, zahajamo in oddirjamo iz osedeljene doline, kjer bi bila kina življa kopani. Seveda, kakene ubraže so delali Indijanci, ko so po svoji vrnitvi opazili, kaj se je zgodilo, ne morem povedati.

TRETJE POGLAVJE.

Bratovski umor.

Seveda nam niti v glavo ni padlo, da bi poiskali sled Jonatana Meltona; jahali smo v ravni črti proti Albucquerque. Spotoma nismo 'nicesar doživeli, kar bi moral omeniti, in poti večeru četrtega dneva smo bili že v Albucquerque.

Mesto je dobilo ime po nekem španskem vojvodu, ki je bil podkralj Meksike. Albucquerque pomeni "bel hrast" (alba quercus.) Mesto je razdeljeno v dva dela, ki si nista prav ničemur podobna. Staro mesto je špansko, mlado mesto pa ameriško. Mesto leži ob evemu bregu reke Rio Grande del Norte; na desnem bregu pa leži velika vas Atreco.

Meltoni so šli gotovo v Ameriški del mesta. Vedeli smo tudi, da se dobijo v saloonu Mr. Plenerja. Seveda nismo vsi trije takoj šli v saloon, ki je bil zajedno združen tudi s hotelom. Winnetou in jaz si posrečiva drug prostor, in Bothwell, ki je bil najmanj znan, gre pa k Plenerju. Kakor rečeno, je bilo že pozno zvečer, ko smo prišli v mesto; hoteli smo se takoj podali k počitku, vendar nas je pregovoril strežaj, ki nam je pravil, da je v mestu neka Španjolka, ki čudovito krasno pojde tako, da vse mesto nori za njo.

"Kako se pa imenuje ta čudna pevka?"

"Pajaro."

"Prav špansko. In prava Španjolka je ona, dasi najraje nemske pesmi pojde."

"Kaj? Španjolka pojde nemške pesni?"

"Gotovo! Zakaj se pa čudite! Naj ljudje govore o Nemcih kar hcejo, če je še toliko lumenov med njimi, pesmi imajo pa vseeno lepe. In kako lepo zna Marta Pajaro peti pesni! In njen brat Francesco Pajaro jo spremišča na violinino."

"Well, je zanimivo. Koliko pa velja vstopnina?"

"Pravzaprav en dolar, ker pa se ne more dobiti nikjer nobene vstopnice več, vam ponudim jaz dve za svoto štiri dolarske. Tu so."

"Dobro, zaslužili ste nekaj, pa naj bo."

Zakaj sem pa kupil vstopnico klub dvojni vstopnini? Čisto naravno: Pajaro se reče slovensko Ptičar; in ta dva igralca se imenujeta Marta in Franc. Ali se nisem torej pri tem spomnil na znance iz San Francisca, radi katerih dedične serije v Tunis in podllopove preko pol sveta!

Kmalu smo v saloomu in v četrtri ura že nastopila oba igralca. Da bila sta v resnicu prava. Poslušali sem s pravo slastjo njih pesni, ker so me močno zanimali. Seveda je tudi Winnetou spoznal Ptičarja. Sune med po komolec in reče:

"Ali ne bo šel moj brat tja in vprašal, kje stannijo?"

Winnetou je imel prav. Umetnika sta danes zadnjic napustila, torej sta nameravala gotovo odpotovati. Vstanem in se drenjam med innožico do odra. Tu začujem napol glasan zvok:

"Vsi ludici, to je Old Shatterhand!"

Obrem se proti mestu, od

jih Siera Blanca prirediti kak koncert?"

"Da, 'obema Meltonoma želim zagostiti, da bodeta vedela, kdaj sta občevala z menoj in hodila po svetu s tujim denarjem."

Tu ga pa Emmery vpraša: "Ali znate jahati?" "Se precej."

"In orožje prijeti v roke?" "Drober strelec seveda nisem, toda streljal sem že večkrat in le pridej tri korake bližu lopova, pa sem gotov, da ga moja kroglica ne zgreši. To rej vidite, da je najbolje, da me vzamete s seboj."

"Hm! Kaj misliš Carl, Poguma ima precej!"

Jaz nigram z rameni, vendar nisem ugovarjal. Pogum je dvojne vrste, in sicer med pravim pogumom moramo razločevati pogum, ki nastane vsled nepoznanja nevarnosti in razmer. Muha leti zelo predzročno proti svetilki, ker ne ve, da je v plamenu njena smrt.

Seftaj začne tudi Marta prosi. Emmery, ki je vedno občudoval ženski spol, se njenim prošjanjem ne more ustavljal pač pa me vpraša:

"Ali imas velike vzroke proti Ptičarju. Carl?"

"Jaz nobenega. Vprašaj Wi-netou, ki naj odloči."

Ko Emmery Winnetou vse razloži, slednji reče:

"Winnetou bi bil zelo nasproten, ker mladi bledoličnik nas bo več motil kot nam pomagal. Toda ker je plen, ki so ga odnesli tatovi, njegov naj gre z nami. Vendar naj ne misli, da bo jahal samo kot za zabavo z nami. Polnih osem dñih moramo sedeti na konjih, predno pride na cilj."

Vse zdržim, prav rad," odvrne Ptičar.

Po Winnetouvi odločbi sem bil tudi jaz zadovoljen. Se isti večer grem torej s Ptičarjem, da kupim dobrega konja in orožje ter vse potrebsčine. Pozno zvečer se vležemo k počinku, in drugega dneva, ko se je komaž zdanilo, smo že na konjih. Jahali smo preko reke proti vasi Atrisco, potem pa jugozapadno proti reki Rio Puerco.

Med potjo se mi pripetilo ničesar posebnega: omeniti moram le, da smo morali jahati počasneje, ker ptičarjev konj ni bil tako dober, kot naši konji, katere smo vzel komajcem. Tupasej opazim sled dveh jezdcev: to je bila gorovo sled bratov Meltonov. Old jahala sta kakih deset ur pred nami: vendar kakor je vse kažalo, smo se jim sicer počasi, toda gotovo bližali. Da ni bil Ptičar pri nas, bi jih gotovo že imeli v rokah.

Proti večeru drugačega dne pride doma Acoma, kjer sta gotovo tudi oba Meltona počivala. Acoma je stara indijanska naselbina. Napotimo se do glavarja te občine in ga vprašamo, če je včeraj videl dva tujca jahati skozi vas.

"Nihče ni bil tukaj?" odvrne.

"Toda včeraj sta vendar prisila dva bela jezdca k vam?"

"Ne. Bil sem odsoten, toda ko sem prišel domov, so mi povedali, da ni bilo nikogar pri nas."

"Dobro: jaz natančno vem, da sta bila jezdca pri vas, ki sta komaj pred eno uro od tukaj odjahala. Ježil se ne bom, ker mi nečete ničesar povedati: najbrž so vam lopovi dobro plačali. Good bye!"

Zopet jahamo naprej. Ko ne vidimo več indijanske vase pred seboj, se razdelimo, da poščemo sled. Winnetou jo dobri najprvi. Lopovi so jahali najprvo proti zapadu, pozneje so obrnili proti severozapadu.

"Le poglej," reče Emmery, "kar sem že prej govoril, se je uresničilo. Lampa ne jaha te več po pravem potu."

"Res je. Toda ce jem, sledimo v galopu, jih kmalu dobimo."

"Zakaj pa ne udarimo takoj v galop?"

"Ptičarjev konj ne more več z nami."

Ko izrečem slednje besede, razjaha Winnetou, pogleda zelo natančno sled in vpraša Ptičarja.

"Moj mladi brat se ni učil, kako se here sled?"

Dalje prihodnjič.

"In jaz jaham z vami," začne Franc Ptičar.

"Vi?" se zasmejam. "Mogoče nameravate v divjih pokra-

Razne spolne bolezni gotovo nadrevimo z našim adresnim volumn v 6 do 10 dnevih. Zdravstvo Loeb Drug Store, 160 Payne Ave. vloga 12. cest.

Slovenske trgovine.

Slednje trgovine pripravljene za rojakom:

SALOONI:

FRANK JENSKOVIC, 5393 St. Clair ave.

JOS KOZELY, 4734 Hamilton ave.

MIKE SETNIKAR, 6131 St. Clair ave.

JOHN KROMAR, 608 E. 63rd St.

ANTON BAJUK, 3141 St. Clair ave.

LOV. VEHOVEC, 4047 St. Clair ave.

LOV. PETKOVŠEK, 965 Addison Rd.

ANTON ZAKRAJSEK, 991 E. 64th St.

JOHN BREKVARD, 3528 St. Clair ave.

FRANK STERNISHA, 1009 E. 62nd St.

JOS SAJEC, 6317 St. ave.

FRANK PUTZELI, 3209 St. Clair ave.

JAKOB GRDINA, 351 Collamer ave. Collinwood

ANTON SHEPEC, 4229 St. Clair ave.

FRANK KMET, 4292 St. Clair ave.

FRANK KORČE, 6006 St. Clair ave.

JOHN BLATNIK, 6304 St. Clair ave.

JOHN SVETE, 6120 St. Clair ave.

LOUIS J. LAUSCHE, 6121 St. Clair ave.

MARTIN NOVAK, 1029 E. 61st St.

JOE NOSSE, 1226 E. 55th St.

AKOB LAUSHE, 6101 St. Clair ave.

ANTON KUHELJ, 3822 St. Clair ave.

AUGUST BUDAN, 1423 E. 39th St.

FRANK JURCA, 1287 E. 55th St.

SLOVENSKA GOSTILNA, 3855 St. Clair ave.

JOHN GRDINA, 6025 St. Clair ave.

JOS ZALOKAR, 99 Addison Rd. N. E.

JOSIP BIZJAK, 6022 St. Clair ave.

MATH. HRASTAR, 5920 St. Clair ave.

ANTON NOVAK, 1056 E. 61st St.

J. POSCH, 4426 Hamilton ave.

ANTON BRODNIK, 6514 Juniper ave.

JOHN BRODNIK, 1021 E. 62. St.

Trgovina na debelo z vinom in žganjem.

GEO. TRAVNIKAR, 6102 St. Clair ave.

GROCERIE,

JOHN PIRNAT, 3528 St. Clair ave.

PREVEC & PEKOLJ, 1293 E. 55th St.

CHAS. KARLINGER, 3942 St. Clair ave.

JOHN SPECH, 6302 Glass ave.

FRANK URANKAR, 1192 Norwood Rd.

KUHAR & JAKŠIĆ, 3830 St. Clair ave.

MRS. J. SKEBE, 960 E. Collamer St.

BRIVNICE.

FRANK SKERJANEK, 6124 St. Clair ave.

Department store

ANTON KAŠEK, 6202—6204 St. Clair ave.

To so sami slovenski trgovci, katere slovenskemu občinstvu v naši naselbini priporočamo. Pa tudi rojaki po drugih naselbinah se lahko poslušujejo teh lastov, in kadar rabijo, naj pišejo na enega teh trgovcev ki jim bo drage volje postregel. Upamo, da se nihil zgazi le več, ki doverja in njo oglašeni. Natančnejša pojasnila dobite v uredu likov 6119 St. Clair ave.

Vi nas poznate.

Izvršujemo vsa fotografija naročila.

Husposka Bros.

1841 Euclid Ave.

JOHN GORNICK, SLOVENSKI KROJAC, 6105 St. Clair Ave.

Priporočam se vsem rojakom v nakup lepih, modernih trpežnih jesenskih in zimskih objek. Prodajam oblike po meri in prodajam že narejene oblike. Priporočam se sl. društvom v napravo uniform in izvršujem vsa druga krojaška naročila.

Tel. Princeton 2402 W. SVOJ K SVOJIM!

POZOR!

Slavnem občinstvu naznam, da sem se mudil 28. in 29. okt v prijaznem mestu Grand Rapids, Mich. kjer sem pri Michigan Hearse in Carriage Co. kupil nov ambulančni voz v vrednosti \$1000. ki bo služil samo za bolnike voziti v bolnišnico. Voz je najlepši, kar jih ima ta tvrdka v ta namen. Barva voz je srebrno bela, ima električno razsvetljavo zunaj in znotraj. Poleg žimnate postelje, ki ki je pripeta na gugala, ima sedež za spremjevalce pri bolniku. V voz je tudi peč za toplo in srebrni kotel kotel za vodo, da je mogoče bolniku postreči med potjo: tudi v najhlajši zimi se zamore toplo obdižati. Ta voz bo na razpolago za vsak slučaj, po dnevu ali noči, osebe vsega stanu dobre žadovljnosti v polni postrežbi. Ker se pripeti veliko enakih slučajev, se priporo